

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET,
ERDÉLYRÉSZI GAZDASISZTI
EGYESÜLET ÉS ERDÉLYI
KERTÉSZETI EGYESÜLET
* HIVATALOS KÖZLÖNYE. *

BCU Cluj FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: ary Cluj

TOKAJI LÁSZLÓ,

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TITKÁRA.

—(((1906.)))—

HARMINCNYOLCADIK ÉVFOLYAM.

ERDÉLYI MÚZEUM
271 * 1008.001.02
KÖNYVTÁRA.

KOLOZSVÁRT.

NYOMATOTT GÁMÁN J. ÖRÖKSÉNÉL.

1906.

ERDÉLYI GAZDA

Lónyiró ollók, Marhanyiró ollók,

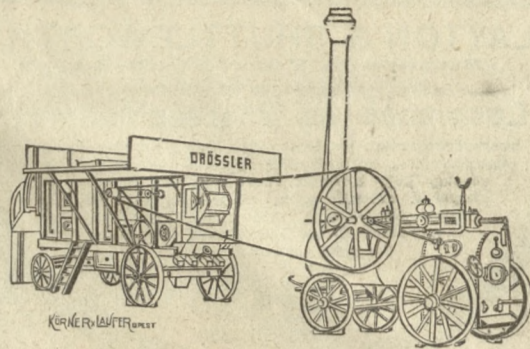
Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági czikkek
legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTOLA ERNŐ

czégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

Legujabb!
Rákóczy Drilli
vetőgépek.

Legujabb!
Rákóczy Drilli
vetőgépek.

Dröessler Károly cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár VI. Váci-körut 59.

Gyár: Pozsony. — BUDAPEST. — Gyár: Pozsony.

Magánjáratok, gőzmozgonyok, gőzcseplőgépeket, gőzekekészleteket, vetőgépeket, járgányos és kézi oseploket, benzín és nyersolaj motorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett. 1449

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálók. — Képviselek kerestetnek.

Bükkfa-Szén

Gróf Teleki László Gyula

erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u. p. Nagy-Iklód.

Retegi sz. v. v. állomáson waggonba rakra, a legolcsóbb napi áron waggonszámra beszerezhető.

Szívógázmotorokhoz és egyéb gazdasági használatra kisebb mennyiségben is. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy pedig zsákokat kérünk küldeni. 1423

Az aradi és csanádi egyesült vasutak cementgyára Gurahonezon szállít, lassan vagy gyorsan kötő

Portland-cementet,

mely a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet által megszabott normáliákat 70—80%-kal felülmúlja. Továbbá elad saját rendszere szerint készült

szabadalmazott hornyolt cement-tetőcserépgyártó gépeket,

melyekkel tetőcserép-szükségletét minden gazdaság házilag állíthatja elő. A készítés pár nap alatt megtanulható, a gépek hordozhatók, a cserepek szabályosak, könnyűek, jól fednek és nagy szilárdságúak. 1661

Haszonbérbeadó birtok!

Hunyadvármegyében, vasúthoz közel (állomás 1/4 óra), mintegy 300 kat. hold, igen jó karban levő, kényelmes úrilakkal és gazdasági épületekkel felszerelt, kitünő értékesítési piaccokkal határolt, szántó és kaszálóból álló tagosított birtok, teljes felszereléssel és berendezett pinzgauai fajtenyésztéssel együtt 6, esetleg 10 évre haszonbérbe

kiadó.

Czim a kiadóhivatalban.

1653

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztrális holdon fekvő faiskolánk Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősitésre alkalmas 1 1/2 millió. Disz cserjék, sétatér, magános fák. 1352

Árjegyzék ingyen

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Ajánlok

tavaszi szállításra koránérő és rendkívül bőtermő

alsuthi és székelytengerit

à 20 korona métermázsánként Somkerék-Udvarhelyen feladva. Előjegyzések már most elfogadtatnak.

Kuhn Menyhért

Sajó-Szent-András, u. p. Somkerék. 1655

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.

Előnyös feltételek.
Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhère-cséplők, tisztító-rosták, korikolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecs-kavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytámas acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

— AZ —
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Teljes 100-as árfolyam.

**Benzinmotorok, Szívó-gázmotorok, Gőzcséplőkészle-
tek, Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági gépek**

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

A SMITH

PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb g

— Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

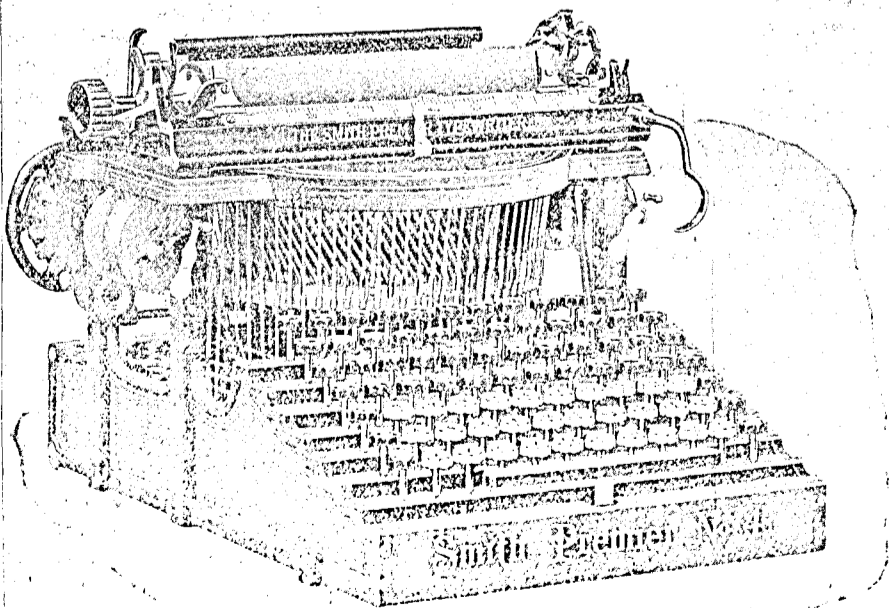
Központ:

Budapest, Andrásy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

TARTALOM.

I. Közlemények szerint, időrendben:

Önálló eredeti cikkek:		Oldal	Oldal
Gazdasági program egy vármegyére	3	A borju mész- és foszforsav szükséglete.	139
Takarmányeltartási módok. <i>Br. Kemény J.</i>	4	<i>Balogh Sándor</i>	139
Tojástermelésünkről. <i>K. Nagy János</i>	5	Az állatok itatása. <i>K. N. J.</i>	141
A magyaróvári szarvasmarhatenyésztő egyesület 1904—905. évi jelentése. <i>Jászberényi András</i>	13	Még valami az intervju levelekhez. <i>Gr. K.</i>	153
Takarmányeltartási módok. II. <i>Br. Kemény József</i>	14	Németországi adatok a fertőző állatbetegségek elleni küzdelemhez. <i>My.</i>	154
Hagymatermesztés nagyban. <i>K. Nagy János</i>	15	Kühne-féle váltó-eké ismertetése. <i>Patrubány Miklós</i>	154
A szénasv eredetéről, mennyiségéről és jelentőségéről a talajban. <i>Dr. Maros-völgyi</i>	15	Gazdaságok tiszta jövedelmének fokozása	155
A kolozsvári élelmipiac ellátása. <i>Csérér Lajos</i>	23	Az Erdélyi Gazdasági Egylet egy éve. <i>Borona.</i>	167
A székelyföldi állattenyésztés emelése 1905-ben	24	Erdély szőlő és borgazdasága I.	168
A rizszsízisik. <i>Dr. Barna</i>	25	Ánis.	169
Takarmányeltartási módok. III. <i>Báró Kemény József</i>	26	A jégeső és az ellene való védekezés. I. <i>K. N. J.</i>	169
Utmutatás a gyümölcsfák kártékony hernyóinak irtására	27	Uj kormány, uj korszak.	179
Gyümölcskivitel Angliába	28	Erdély szőlő és borgazdasága. II.	180
A kolozsvári élelmipiac ellátása. II. <i>Csérér Lajos</i>	35	A jégeső és az ellene való védekezés. II. <i>K. N. J.</i>	180
A tejelő állatok táplálása. <i>K. Nagy János</i>	36	Műtrágyák kerti célokra. — <i>u.</i> — <i>y.</i>	181
A rizszsízisik. II. <i>Dr. Barna</i>	36	Az erdélyi középbirtok jelenlegi helyzete a gazdasági haladás munkájának szolgálatában. <i>Hadwiger Albert.</i>	193
Szőlőfelújítás a Székelyföldön	45	A magyar marha mint tejelő. <i>Láner Aurél.</i>	194
A rizszsízisik. III. <i>Dr. Barna</i>	46	Erdély szőlő és borgazdasága. III.	195
Növénytermelési kísérletek hazarészünkben. I. <i>Hadviger Albert, Tőkés Lajos</i>	47	Gróf Károlyi Sándor.	205
A költetőgépekről. I. <i>Jászberényi András</i>	48	Szőlőink újjáalakításáról. <i>Vörösmarty Gyula</i>	206
Gazdasági cselédjeink oktatása. <i>Kiss Lajos</i>	49	A fejséről. <i>Monostori Károly.</i>	206
Egy könyv tanulságai. <i>É. E.</i>	57	Előkészületek. (:)	217
Növénytermelési kísérletek hazarészünkben. II. <i>Br. Kemény József, Gidófalvi Kálmán. Egy gazdálkodó</i>	58	A lókeh okozója.	218
Melegágyak készítése, gondozása	59	Erdély szőlő- és borgazdasága. IV.	218
A költetőgépekről. II. <i>Jászberényi András</i>	60	A választások után. (é)	229
Szemle. <i>R—s.</i>	69	A gazdasági tanügy reformálása.	230
Növénytermelési kísérletek hazarészünkben. III. <i>Kovács Lajos, Valler József, Szabó T. Károly, Ugron Zoltán</i>	70	Almavirág ormányos bogár. <i>Dr. Barna.</i>	230
A gyümölcsfák trágyázása. <i>Z. K. L.</i>	70	A filloxera irtása villamossággal. <i>J. A.</i>	231
Hogyan készítsük istállóink mennyezetét. <i>Greif Antal</i> mérnök	71	A hadsereg ellátása. <i>Éber Ernő.</i>	241
Gyakorlati gazdatiszti vizsgák	81	A kelet-friziai juhok teje, termékei és azok mennyisége, ára. <i>Bölöny Dénes.</i>	243
Növénytermelési kísérletek hazarészünkben. IV. <i>Iszlay Sándor, Csia Ferencz, Beldi Tivadar</i>	82	A légkör nitrogénjének értékesítése — <i>u.</i> — <i>y.</i>	244
A csontlisztphosphorsavval való trágyázás eredménye	83	Kefirkészítés. <i>Dr.</i>	245
Nedves falaknak szellőzéssel való tökéletes kiszáritása. <i>Greif Antal</i> mérnök	84	Kiállítás Kolozsvárt.	255
Állatállományunk megfogyása. (É.)	95	A székely lótenyésztésről. <i>Pálffy Gyula.</i>	256
Növénytermelési kísérletek hazarészünkben. V. <i>Tövissi gazda, Szőke Mihály</i>	96	A kelet-friziai juhok teje, terméke és azok mennyisége, ára. <i>Bölöny Dénes.</i>	256
A hó jelentősége a gazdaságban. <i>Nagy János</i>	97	Kölestermelés. <i>V. L.</i>	257
A gabonaüszög és legyőzése	98	Az erdélyi vármegyei magyarság megerősítése. <i>Éber Ernő.</i>	267
Szemle. — <i>i.</i>	109	A gabonatermés mennyiségének növeléséről, minőségének javításáról. <i>Sz.</i>	268
Növénytermelési kísérletek hazarészünkben. VI. <i>Borona. Gruner Károly</i>	110	Tájékoztató a m. kir. növényélet- és kórtani állomás működéséről.	269
A komposzt készítése módja. <i>Dr. S. A.</i>	112	Uj gyógymód a száj- és körömfájás és a tüdővész ellen. <i>K. O.</i>	270
A vérhas borjúknál és gyógyítása. <i>F.</i>	112	Osztrák követelések. (:)	279
Székely-akció 1905-ben. I.	123	Gazdasági szakoktatásuk ujtásáról, <i>Egy gyakorlati gazda</i>	280
A st.-lousi világgiaállítás tejelő-versenyének főbb eredményei. <i>Monostori Károly</i>	124	Mozgalom Angliában a gyümölcsstermesztés terén. <i>György Endre.</i>	281
Növénytermelési kísérletek hazarészünkben. VII. <i>Várady Géza</i>	124	A burgonyamivelés új módja.	281
A lucerna trágyázása. <i>K. N. J.</i>	126	Egy liter tej termelési költsége.	282
Székely-akció 1905-ben. II.	137	A tenyésztésre szánt borjak kiválasztása. Falusi gazdasági előadások és határbejárásokról. <i>Hadwiger Albert</i>	291
Miféle tulajdonság legértékesebb és legnélkülözhetetlenebb a tenyészállatban. <i>M. K.</i>	138	Az árpa légenyirtalmának gyors megvizsgálása. — <i>h.</i>	292
		Szalma-darázs. <i>Dr. Barna.</i>	292
		Az istállótrágyázás újabb fejlődése.	293
		Gazdasági szakoktatásunk. <i>Tokaji László.</i>	303
		A városi szemét értékesítése. I.	305
		Borbetegségek és borhibák. I. <i>Dr. Beintner Ferenc</i>	306
		Idei kiállításaink.	315
		XV. erdélyrészi tenyészállatkiállítás és tenyészállatvásár tervezete.	316
		Gazdasági Gép-, Szerszám-, Kellék-, Anyag-, Termény- és Termék-Kiállítás és Vásártudnivalói. (Szabályzatai).	319
		A városi szemét értékesítése. II.	320
		Viasz és lép beszerzése. <i>Vainovszky Vince.</i>	320
		Termeljünk két kalászt. — <i>r.</i> — <i>s.</i>	329
		A jégvert vetések kezelése.	330
		A székely lóról	331
		Borbetegségek és borhibák. II. <i>Dr. Beintner Ferenc.</i>	332
		Növénytermelési kísérleti állomás Kolozsvárt.	341
		A buza ára.	342
		A székely lóról, különös tekintettel a csiki viszonyokra. <i>Gegesi Kiss Ernő</i>	342
		A karakuljuh használatáról.	343
		Erdélyi ügyosztály az igazságügyminiszteriumban.	351
		A karakuljuh Boszniában. <i>Huber K.</i>	352
		Keltetőgépek működése az algyógyi földmives-iskolánál. <i>Csiby Gábor.</i>	352
		A földmivelésügyi tárca költségvetése	361
		Az ideai kömlőstermésről és értékesítéséről. — <i>r.</i> — <i>s.</i>	362
		A berni tehén. <i>Benkő Pál.</i>	363
		Borbetegségek és borhibák. III. <i>Dr. Baintner Ferenc.</i>	364
		Mezőgazdasági kereskedelemtan és közgazdátástan. <i>Éber Ernő</i>	373
		Megint csak a székely lóról. I. <i>Hadwiger Albert.</i>	374
		Két évi tapasztalat a karakuljuh tenyésztésénél.	375
		A sörárpa eséplése.	376
		Az állatkiállítások célja és eredménye <i>Kompóthy Aladár.</i>	385
		Megint csak a székely lóról. II. <i>Hadviger A.</i>	386
		A fejős tehének egyéni takarmányozásának gazdasági jelentősége.	387
		Gazdasági akadémiák.	397
		Üszögirtás formaldehyddal, a folyó évben szerzett tapasztalatok nyomán.	398
		A fejős tehének egyéni takarmányozásának gazdasági jelentősége.	399
		Borbetegségek és borhibák. IV. <i>Dr. Baintner Ferenc.</i>	400
		Kísérleti ügy Magyarországon. <i>Lészai Ferencz.</i>	409
		Állattenyésztési campagne. <i>Pálffy Gyula.</i>	409
		Karakuljuhimport Ausztriába.	411
		Hazánk kömlőtermés állapota 1906. augusztus hó 20-án.	411
		Állatkiállítás katalógusa.	421
		Gépkiallítás katalógusa.	426
		Javaslat az erdélyi magyar kisbirtokosság megerősítésére.	428
		Életkérdés. (X. Z.)	429
		A magtári és rizs-zsízisik.	429
		Teendők. <i>Éber Ernő.</i>	437
		A szalmának takarmányozásra való elkészítése Lehmann tanár szerint.	439
		Tudnivalók a perenospora elleni védekezésről. <i>Istvánfi Gyula dr.</i>	440
		A kiviteli piac tágitása. (Sz.)	449
		A gép- és eszközkiallítás.	450
		A XV. tenyészállatkiállításról.	451
		Harc a sertésvész ellen.	451
		Uj termelési irány a takarmányrépánál.	452
		Uj gazdasági akadémiák.	452
		Egy javaslat az erdélyi magyarság érdekében. <i>Alsófehérmegyei.</i>	461
		A nagyváradi országos gazdaggyűlés.	462
		A juhok a XV.-ik erdélyrészi tenyészállatkiállításán.	463
		A kolozsvári baromfikiallítás tanulságai. I. <i>Geltech Lajos.</i>	464

Föld és pénz. <i>Glücksman Miksa.</i>	473
A kolozsvári baromfiállítás tanulságai. II. <i>Geltch Lajos.</i>	474
A gümőkór meghatározása és ellene való védekezés. I. <i>Tormay Béla.</i>	475
Közös munka. (e)	483
A kolozsi m. kir. állami angol félvér ménes rövid ismertetése.	484
A bolgár kertészek. (M. F.)	484
A fogarasi gyümölcsstelepről.	485
A gümőkór meghatározása és ellene való védekezés. II. <i>Tormay Béla.</i>	486
A kolozsvári állatkiállítás egyik részlete. <i>Tormay Béla.</i>	493
A vetőgumó alakjának és nagyságának befolyása a burgonya termésére. I. <i>Grabner Emil.</i>	494
A gümőkór meghatározása és ellene való védekezés. III. <i>Tormay Béla.</i>	495
Öt törvényjavaslat.	503
A bukaresti kiállítás. <i>Jakab L.</i>	504
Hogyan védekezhetünk a gyomok ellen. A vetőgumó alakjának és nagyságának befolyása a burgonya termésére. II. <i>Grabner Emil.</i>	508
Miért kell a szövetkezeti akció?	515
A földmivelésügyi ministerium 1907. évi költségvetési előirányzata.	516
Baromfitenyésztésünk iránya és kivite- lünk stagnálásáról. <i>Pókay Dezső.</i>	520
A tejszövetkezetekről. <i>Éber Ernő.</i>	527
A berkshire sertés előnyei. <i>R. A.</i>	528
A mezőgazdasági szeszfőzdék kereseti adó- járól. (A Szesz.)	529
Néhány szó a csapófészek hasznáról. <i>Baszel Elek.</i>	530
Javaslatok a földmivelő nép érdekében. <i>Máthé József.</i>	539
Az állatvásárok retormja.	540
A lekaszált széna behintése sóval.	542
Az erdélyi birtokrendezés.	542
Erdély mezőgazdaságáról.	551
Még mindig a trágyáról és trágyázásról.	553
Szemle. <i>K. F.</i>	562
Tejcsarnok Kolozsvárott. — <i>Jászberényi András.</i>	563
Még mindig a trágyáról és trágyázásról. <i>Z. F.</i>	563
Uj korszak a méhészet terén. <i>Dömötör László.</i>	565
A bolgár kertészek dolga. <i>É. E.</i>	571
Gyógyszer a szarvasmarha felfuvódása ellen.	572
A tej kezelése az istállótól a vevőig.	572
A baromfitenyésztés jövedelmezőségéről.	573
A cukorgyári melasse mint takarmány- szer.	573
Gazdasági szakoktatásunk. (—i.)	581
A kendertermelés emelése	582
Elmélkedés a karakuli juhok tenyészté- séről. I. <i>Dr. Rodiczky Jenő</i>	582
Tejforradalom. <i>Éber Ernő</i>	592
A tengeri mint gazdaságunk és iparunk kincseshányja. I.	592
Elmélkedés a karakuli juhok tenyészté- séről II. <i>Dr. Rodiczky Jenő</i>	593
A melasse haszna és használata. <i>Id. Reoli Károly.</i>	594
A székely közigazdasági viszonyokról. — <i>Ugron Zoltán</i>	601
Lefölözött tejnek értékesítése borju és és malac nevelésénél, továbbá sertés hizlalásánál. I. <i>Szász Ferenc</i>	602
Még valamit a melasszról <i>Dr. Kürti D.</i>	603
A mi XV-ik tenyészállatkiállításunk I. <i>Jakab László</i>	604
A fejőstenek takarmányozása. <i>Cselkó I.</i>	609
A tengeri, mint gazdaságunk és iparunk kincseshányja. II. <i>Teleki Arvéd gróf</i>	610
Szőlőmivélés Erdélyben. <i>Dicenty Dezső</i>	617
A mi XV-ik tenyészállatkiállításunk. II. <i>Jakab László</i>	618
Lefölözött tejnek értékesítése borju és malac nevelésénél, továbbá sertés hizla- lásánál II. <i>Szász Ferenc</i>	621
A fejőstenek takarmányozása. II. <i>Cselkó István</i>	622

T a r c a :

A bab a művelődéstörténetben	58
A szerves természet a mezőgazdaságban I.	82
A szerves természet a mezőgazdaságban II.	96
A szerves természet a mezőgazdaságban III.	110
A szerves természet a mezőgazdaságban IV.	124
A szerves természet a mezőgazdaságban V.	138
Maurice Bixio. — u — y.	154
Evelő virágfélék a kertben. <i>Csérer Gyula.</i>	242
Le Play. I. <i>Geöcze Sarolta.</i>	330
Le Play. II. <i>Geöcze Sarolta</i>	352
Le Play. III. <i>Geöcze Sarolta.</i>	362
Le Play. IV. <i>Geöcze Sarolta.</i>	386
Le Play. V. <i>Geöcze Sarolta.</i>	398
Le Play. VI. <i>Geöcze Sarolta.</i>	428
Le Play. VII. <i>Geöcze Sarolta</i>	438
Le Play. VIII. <i>Geöcze Sarolta</i>	450
A növénytannak a gazdasághoz való vi- szonyáról. I. <i>Dr. Péter Béla</i>	504
A növénytannak a gazdasághoz való vi- szonyáról. II. <i>Dr. Péter Béla</i>	516
Tanulmányúti kirándulás. <i>Szász Ferenc</i>	528
Tanulmányúti kirándulás. <i>Szász Ferenc</i>	540

Kisebb szakközlemények:

A lótrágya és a szarvasmarhatrágya kö- zötti különbség. — Az impregnált ré- pamag. — Álomkór a tyúkok kö- zött. — A cukorcirok mint a csala- mádé helyettesítője. — A patkány és a rózsza	16
Hogyan védekezzünk kúta befagyása ellen. — Hogyan célszerű a hasas te- henek tejét elapasztani. — Karók tel- litése	29
A thomas-liszt szétszórása. — A korom mint trágya. — Borjunevelés. — Nö- vényvédelem télen	37
A babföld trágyázása. — A tejelő tehe- nek tőgye. — A rozs műtrágyázása. — Fémnek köre vagy fára való ragasz- tása. — Árvamalacok felnevelése	49
Hasas kancák ápolása. — Burgonyater- mesztés nagyban és megművelési mó- dok. — Alacsony lójaszlak. — A zsi- sik kiirtása. — Rétek meszezése. — Mégdőlésnek ellentálló buzafajták	61
Mégfagyott cukorrépa. — A karbolineum mint gyógyszer a gyümölcsfatenyész- tésben. — A szarvasmarhák csontlá- gyulása	72
Kálitrágyázás zab és lóherekeveréknél. — Rhachitis (angolkór) malacoknál. — Uj bacillus. — A ló patáinak ápolása té- len. — Csonthéjas gyümölcsfák trá- gyázása	85
A gyümölcsfák ápolása télen. — Az am- moniák elillanásának megakadályozása. — A svábbogár kiirtása	99
Havi vaktság lovaknál. — Hasas tehene- k táplálása. — A liszt sikértartalmának meghatározása gyakorlati uton. — A csont feldolgozása trágyának. — A gyümölcsfák kérgének felrepedése. — Tejtisztítás	113
A szárazság elleni küzdelem leghatható- sabb eszköze. — Az őszi kikerics kipu- sztitása. — Megpenészedett és do- hos hordók helyreállítása. — Uj eljá- rás a tejet szállítás közben hűsen tar- tani. — Jurenák-féle eke	126
A háziállatok mentése tűzvészben. — A növények tápanyag-felvétele fejlődésük különböző korszakában. — A vad- ürömfű és fajai az állatok táplálékában	141
A csalamádé javítása. — Védekezés a vértetű ellen. — Akácfafevél mint tyuk- takarmány. — Pótkáv szőlőtörkölyből Élő sövény készítés. — Szántóföld át- változtatása állandó rétté. — Burgo- nya (pityóka) kenyér lovak részére. — Kömlovédelem	196
A gabona megdőlése. — Kicsirázott zab értékesítése. — A lóhere mint előnö- vény répához	207

A trágyalé konzerválása. — Járványos elvetelés teheneknél	219
Az istállótrágya konzerválása. — Han- gyák irtása. — Élő sövény készítés. — Borjunevelés tej nélkül. — Trágyázás kainittal és thomas-liszttel	231
Jégverés a komlóban. — A vetőmag- változtatásnak befolyása a buza termő- képességére és minőségére. r — s	258
A zabszalma értéke a fejőstehenek ta- karmányozásánál. — Növényvédelem a gyümölcsösben	283
Védekezés a háziállatok fertőző beteg- ségekkel szemben	344
Szőlőbe való trágya. — Vörös boros hordók. — A téli csemegeszőlőről	521
Mezei egerek irtása szénkénnel. — Olomseréttel ne tisztítsunk palackot!	565
Burgonyaterítés hasas kocákkal. — Ujabb tapasztalatok a mag és dugványrépa elvermeléséről. — A malacok béna- sága és pusztulása. — A tehenek el- apasztásáról	574
A borjuk által kiszopott tej mennyiségé- ről és zsirtalmáról. — A tejkonzervá- lásban bevált főbb teendők	597

Irodalmi szemle:

I. Könyvismertetés:

<i>Cserhádi Sándor</i> : A gabonafélék termesztése	5
Tejgazdaság. <i>Dr. Hegedüs Aladár.</i>	38
Baromfitenyésztési zsebnaptár az 1906 évre <i>Sz. Cs. A.</i>	50
<i>Saáry Ákos</i> : A szőlőtőke helyes metszése és annak okszerű nyári kezelése. — r — s.	62
„A magyar mezőgazdaság átalakulásának feltételei.“ <i>Éber Ernő</i>	72
Mezőgazdasági kereskedelemtan. <i>Krolopp Hugó</i>	86
A sertésenyésztés alapvonalai. <i>Monostori Károly</i>	86
A gyógynövények termesztése. <i>Péter B.</i>	170
Vissza a faluba. <i>Jules Méline</i>	208
<i>Balogh Sándor</i> : A borju természetes és mesterséges táplálása, valamint felne- velése az egy éves korig, tekintettel a gümőkór elleni védekezésre	245
„A borászat kézi könyve“	306
<i>Péter Béla</i> : A vadontermő gyógynövé- nyek, valamint a gazdasági mellékter- mékek gyógyszerári értékesítésének rövid ismertetése	365
<i>Dr. Barna Balázs</i> : A kenyéradó növé- nyek fontosabb ellenségei s betegségei	453
<i>Tormay Béla</i> : A tuberkulózis a háziállat- ok között és a tejkérdés	476
A dohánytermelés körüli legfőbb tudni- valókról. <i>Borona</i>	487
<i>Nyári József</i> : Tőzsde Almanach az 1907. évre	496
<i>Dr. Pavlik Sándor</i> : A legeltetési rendről Az algyógyi m. kir. állami gróf Kun- Kocsárd (E. M. K. E. alapítása) székely földmives iskolának az 1905—1906. tanévről szóló jelentése	554
<i>Cselkó István</i> : Takarmányozástan	611

II. Hazai lapszemle:

181. 245.	
Egyleti élet:	
Jegyzőkönyv az E. G. E. 1905. dec. 29.-i ig. vál. üléséről	6
Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató- választmányi ülése (1906. jan. 22.)	38
Közgyűlési meghívó	127

II. Szerzők szerint betűrendben:

	Oldal		Oldal		Oldal
<i>Ajtay Gecse Balint.</i> A méhészet jelentősége a mezőgazdaságban	117	A nagyenyedi kiállítás	575	<i>Imreh Lajos.</i> Elismerő nyilatkozat	87
<i>Albisi Béla.</i> A Török Árpád-féle lóherfejtő gép	222	Agrárpolitika	587, 599	<i>Jakab László.</i> Fokányi: Állategészségügyi törvények (Könyvismertetés)	259
<i>Árkövy Richárd dr.</i> Közgazdasági re- gények	292	Gyümölcstermelésünk föllendítéséről	611	<i>Jászberényi András.</i> Próbafejes zsi- meghatározás	648, 660
<i>Babós Miklós.</i> A szőlőtrágyázásról	167	Nyomóhengeres sorvetés által elért ered- mények az 1904 - 905. gabonatermés- nél	588, 601, 612	Helytelen díjazási eljárás	672
<i>Balla Lajos.</i> A zöldtrágyáról	696	A kisbirtok terheinek csökkentése	623	<i>Kemény József báró.</i> A szakképzettség hiánya	83
<i>Balogh Gergely.</i> Válasz »Tapasztalataim a répalevél bevermelésénél« című cikre	184	A községi jegyzők	635	Eszme a tavaszi munkákról	100
<i>Balogh Sándor.</i> — Szarvasmarhaállomá- nyunk létszámának emelésére alkal- mas teendőink	535, 548	Szemle	663, 675	<i>Kiss László.</i> Válasz a »Tapasztalataim a répalevél bevermelésénél« című köz- leményre	205
<i>Barabás Endre.</i> A magyar föld teher- mentesítése	343	<i>Ejry Lajos dr.</i> A széná önmelegedé- séről	397	<i>Kolossvári Sándor.</i> Észrevétel »Egy ér- dekes találmány« c. tudósításra	311
Fajok harca (Könyvism.)	370	A legelő változtatásának és az időjárás- nak befolyás a tej mennyiségére és összetételére.	411	<i>Konkolyi István.</i> A sárgalábú yúkók gyengébb húsminősége	33
<i>Barra Mózes.</i> Tapasztalataim a répalevél bevermelésénél	132	Az izgató-anyagok hatása a takarmá- nyozásnál.	425	<i>Krenedits Ferencs.</i> Negyedszázad selyem- tenyésztésünk szolgálatában	204
<i>Bréchemin Lajos.</i> Csirkehizlalás	356	A vizelet nitrogénjének konzerválásá- ról és hatásáról.	436, 450	Kormányintézkedések méhészetünk fej- lesztésére	396
<i>Böde Károly.</i> Tapasztalataim a tehének jарványos elvetélese körül	19	Helyes-e a »mű«-trágya elnevezés?	460	<i>Krenedits Ödön.</i> Kacsatenyésztés	221
<i>Cséser Gyula.</i> Télen viritó növények a szobában	32	A zöldtakarmányt a napnak melyik időszakában vágjuk?	461	Korai szőlő. Tavaszi és késői faültetés	223
<i>Cséser Lajos.</i> Komlóskerti kísérletek	40	A bordeanxi-léről és annak hatásáról.	484	Frissen ültetett gyümölcsfák	240
Hazánk komlótermesztése és értékesítése 1904 ben	85	A rétek meszezése. A tejhozam eme- lése jó ivóvízzel	500	Rózsák beoltása gyökéralanyra	241
A tengeri vetőmagról	101	A répalevelek mérgező hatásáról	524	Lencsetermelés	278
»Utmutatás a komlót pusztító állatok irtására« (Könyvism.)	295	Az istállótrágya konzerválásáról.	537	A mag csirázó képessége. Napraforgó	279
Czukorrépatermesztés (Könyvism.)	371	Nitrogénhiány a növényeknél	553	Melyik tojás alkalmas a költésre	295
Komlótisztogatás	501	A spanyolföld alkalmazása borderítésre.	624	Spárgatermelés	310
Komlószüret	526	A gabona izzadásáról.	637	A gyümölcs kihasználása	325
Szemle	725	A savanyufüvek hatásáról.	637	Kanári madarak lábdaganata	326
Komló-hírek 372, 440, 555, 566; 579,	593	A helyes fejtésről.	000	Az első kacsatojások	326
604, 616, 628, 628, 640, 664, 713,	726	Lehullott gyümölcsök értékesítése.	675	Spárgaszüret	357
<i>Cserhádi Sándor.</i> A gabonatermesztés jelentősége	721	Hogyan tegyük el az uborkát.	686	A len- és kendertermelés rövid törté- nete	384
<i>Csernátony Árpád.</i> Miért nem terem az északi oldal anyai lóheremagot, mint a verőfényes oldal	241	A kicsévelt gabona eltartása. — Bur- gonya-érettetés fejőstehenekkel — A sovány tej értékének emelése cukor- ral — Az égetett méz eltartása.	698	Karók impregnálása. Hol tartsuk a borju- kat a hizlalás idején	385
<i>Csontos Miklós.</i> Az őszi ugar tavaszi munkájáról	46	Milyen vizet használjunk a vajkészíté- sénél	710	Korai és késői eper	399
Eszme a tavaszi munkákról	87	Gyümölcsfák trágyázása. — Legyek el- űzése lovakról	723	A konyhakert kapálása	412
<i>Deák Péter.</i> A mohás szőlőoltványok elő- állítása	220	<i>Elekes Árpád.</i> Az árpacsurgás vermelé- séről.	223	Gránátfák	412
<i>Desső Dénes.</i> Egy új szerkezetű váltóeke ismertetése	398	<i>Fellner Frigyes dr.</i> Az új földtehermen- tesítés kérdéséhez	187	Ki nem hajtott, frissen ültetett fak	460
<i>Dicenty Desső.</i> Erdély szőlőszeti recon- struktója	341, 355	<i>Gärtner Károly.</i> Az erdélyi Kárpátok hegyi legelői, azok ápolása és ki- használása.	410, 424, 435	Oltóágak	602
<i>Donáth H. Géza dr.</i> A fa kémiai érté- kesítéséről	4, 32	<i>Geltch Lajos.</i> A tyúkók »sárgaláb-teher- láb« elméletéről.	47	Baromfiak legeltetése, Sámpinyon gomba a melegágyban	603
A gépolajokról és azok megítéléséről	148	<i>Gidófalvy István dr.</i> Páris Frigyes új könyvének bírálata, az abban foglalt javaslatok ismertetése s azok alap- ján egy indítvány.	322	<i>Kovács Lajos.</i> Válasz Barra Mózes urnak a répalevél eltevésénél tapasztalataira	150
A levegő értékesítése	202	A magyarföldbirtok tehermentesítése.	395	<i>Kovács Gábor.</i> A földbirtok árának be- folyása a gazdaság intenzitására 183, Középbirtoktelepítés és a gazdatiszti osztály	203
<i>Éber Ernő.</i> Az erdélyi pénzintézetek	4	Az állatvérműtrágya és annak olcsó elő- állítási módja.	625	<i>Lécfalvi Sipos Aladár dr.</i> Haszonbér- leti vitás kérdés	201
Hatvankét hektoliter tengeri egy hold földön	72	<i>Györi Erssi.</i> Háztartás. 87, 151, 187, 223,	311	<i>Léssai Ferenc.</i> A gazdatiszt, mint az új középbirtokos osztály eleme	17
Állatállományunk apadása	97, 113	<i>Györi L.</i> A fagy elleni védekezés mód- jai és eredményei.	577, 589	<i>Löfi Endre.</i> Válasz a »Tapasztalataim a répalevél bevermelésénél« című cikre	185
Drágaság	129	<i>Hadviger Albert.</i> Válasz Barra Mózes urnak a répalevél eltevésénél ta- pasztalataira.	149	<i>Malcoms Jeromós báró.</i> Tejkonzervek	48
A központi hitelszövetkezet egy éve	146	Népies gazdasági szakismerek eredmé- nyes terjesztése	165	<i>Mártonffy Emanuel.</i> Bevermelt szilvamos- lék, mint sertéstakarmány	116
Az erdélyi gabonatermesztés arányai	219	Végszó a répalevél bevermelése körül kifejtett eszmecserehez	240	Válasz a »Tapasztalataim a répalevél bevermelésénél« című közleményre	166
A birtokeldarabolás kérdése Erdélyben	275	A tengeri okszerű művelése.	382	Vermelt kukoricaszár s annak téli ta- karmányozása	185
A székely akció	291, 339	Juhászatunkról.	470, 486	<i>Mártonyi Gyula.</i> A községi jegyzők be- folyása községeik gazdasági fejlődé- sére	659
Apaállatszemle Gyaluban	307	<i>Hossai Albert.</i> A Mezőség ideoi széna- termése.	636	<i>Nagy Endre.</i> Gazdasági népoktatás	238
Erdély Amerikában	367	Termeljünk-e cirokot?	661	<i>Pálffy Gyula.</i> Lótenyésztési politika	497
Az amerikai kivándorlás megítélése	381			<i>Pap. A.</i> Csiperkegomba kerti termelésé- nek egyszerű és sikeres módja	383
Közönyösség	400			<i>Péterffy József.</i> Gazdasági népoktatás	45
Péterpálnapi elmélkedés	410			<i>Puskás Jenő.</i> A székelység földmívelés ügye	253
Kedvezőtlen jelek	459, 469				
Állatarak és állattenyésztés	523				
Tárházzövetkezetek	562				

Reznek Mihály. A tammworth sertés Erdélyben	472	Máday: Adatok az alkoholizmus kérdésének ismertetéséhez	590	A világ 1905. évi gabonatermése	683
Ritter Gusztáv. Gyümölcsös létesítése	708	Szinnyei Merse István. Az orosz paraszti birtok emelése	59	Szervezett gazdatársadalom	695
Rodicky Jenő. Néhány szó a birkaelgetetés és teletetésről	133	Tétényi. A kelkáposzták fekete rothadása Nevezetesebb ugorkabetegségek	712	Teendőink	719
Rusticus. Vidéki gazdatiszti bizottságok	647	Tokaji László. A magyar föld problémája	7	Uhlárik Sándor. Baromfiaink a hideg télben	6
Seyfried Károly dr. Vadaknak törrel való elejtése	152	Inség a Mezőségen	71	Vancsó Gyula dr. Elvi jelentőségű kuriai határozatok	449
Haszonbérleti vitás kérdés	169, 260	Szemle	83	Varga Kálmán. Összehasonlító burgonya termesztési kísérlet eredményei 1901. 1902. és 1903. években	99, 114
Sierbán János. A sajt hibák	696, 710	Telepítés, parcellázás	237	A cukorrépatermesztés költségvetése	368
Id. Sipos Gábor dr. Az én szőlőmivélésem	275, 294, 310	Kiállítás Nagyenyeden	258	A cukorgyári mészsizap trágyaértéke és használata	513
Ssakács Gyula. Válasz a »Tapasztalataim a répalevél bevermelésénél« című cikkre	205	Erdélyrészi mezőgazdasági kiállítás Nagyenyeden	353	Wessel Leo. Új rendszerű benzin-, szesz- és ergin lokomobilok	273
Szász Ferencs. Tehenészeteink egyedinek megbirálásáról	130	A nagyenyedi kiállítás	473	Zilahy Kis Eleh. A sárgalábu tyukokról	19
Szeremley Ákos. A vevey-i vinczellér-ünnep	510	Az erdélyrészi telepítésről	483	Szövetkezzünk baromfi-tojásaink értékesítése végett	47
		Hírek a nagyenyedi kiállításról	488, 510	Hántolásra alkalmas borsó termelése	649
		Nagyenyedi kiállítás	526		
		Erdélyrészi mezőg. kiáll.	359, 554, 565		
		A bukaresti kiállítás	671		

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ERDÉLYI MŰVELŐSÉG
275. 1908. ÉVI 24.
KÖZLEMÉNYEK

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MAGJELENTIK MINDEN VASARNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az

előfizetéseket

megújítását!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Gazdasági program egy vármegyére.	3
Takarmányeltartási módok.	4
Tojástermelésünkről.	5

Irodalmi szemle:

A gabonafélék termesztése.	5
------------------------------------	---

Egyleti élet:

Jegyzőkönyv.	6
----------------------	---

Vegyes közlemények:

Mírdetések.

Gazdasági program egy vármegyére.

Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályának alapszabályszerű rendeltetéséhez hiven szükségesnek tarjuk, hogy megállapítsuk azon munkaprogramot, amelynek alapján Kolozsvármegye mezőgazdasági viszonyai és a földmivelő népek anyagi helyzete föllendíthetők lennének. Ezen munkaprogram a rendelkezésre megszerezhető anyagi eszközökkel számolni akar és csak a közeli, vagy tavolabbi jövőben megvalósítható javaslatokat kívánja megtenni. Ezek a javaslatok pedig a következők:

I. Növénytermesztés.

1. Gabona- és tengeritermesztés.

1. A jó vetőmagnak a kiscgazdák között való elterjesztése céljából élőszóval és népiesen megírt nyomtatványok útján szakszerű magyarázatok adandók a vetőmagnak, a termésre való hatásáról és a vetőmagnak kiválasztásáról, tisztításáról, csávázásáról, stb. valamint az alábbi intézkedésekről.

2. A jó vetőmag elterjesztése céljából minden községben a vállalkozó kiscgazdáknak a termés után termeszetheti, vagy pénzbeli visszafizetés kötelezettségével a megfelelő mennyiségű és minőségű vetőmag osztandó ki. Az első évben ezen vetőmag lehetőleg a környék nagyobb birtokosaitól vásárolandó meg; a későbbi években az első vállalkozók terméséből, illetőleg a befolyt pénzből szerzendő be a kiosztásra kerülő vetőmag. Ezen célra államsegély kéretik, vagy a községi hitelszövetkezetek hivatnak föl az akció megindítására.

3. A jó talajmivelő eszközök és gépek, mint ekék, boronák, stb. beszerzését az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya közvetíti az egyesek, vagy többek részletfizetésen alapuló kötelezvényére. Ugyanily módon jár el a rosták, triőrök, cséplőgépek stb. beszerzésénél is. A jó gépeknek és eszközöknek elterjesztése céljából a földmivelésügyi minisztertől segély kérendő, amelyből több községben egy-egy, a jó gazdálkodásra fogékony kiscgazdáknak egy-egy gép adatnék ki. A szakosztály megkeresi az alispánt, hogy a gépek beszerzésénél való közvetítésre hívja föl a jegyzőket.

4. Gőzszövetkezet alakítására a kellő előkészületek megtételnek.

2. Takarmánytermesztés és rétmivelés.

A takarmánynövények és rétifűvek elterjesztése céljából a szakosztály előadásokat rendez, vagy ismertetést irat és a gabonavetőmagnál leírt eljárás szerint vetőmagot osztat ki.

3. Legelők javítása érdekében a szakosztály a közigazgatás figyelmét föl hívja a mezőgazdasági törvény rendelkezéseire, ellenőrzi

azok végrehajtását, valamint a legelőrendtartási szabályrendeletét és szabályrendelet tervezetét dolgoz ki azok gondozásáról. A legelők és rétek javítása céljából hivatalos szakközlegek közbenjárását és államsegély adását szorgalmazza.

3. Szőlőtermesztés.

A szőlők rekonstrukciója érdekében a szakosztály intézkedést kér a földmivelésügyi kormánytól, hogy

a) Szakközlegeivel előadó körutat rendezessen.

b) Vesszőket és ojtványokat az állami szőlőtelepekről kellő mennyiségben és a lehető legnagyobb kedvezményel adjon.

Az agrárkölcsonök megszerzését a szakosztály elősegíti.

A szakosztály minden évben díjat tűz ki a legnagyobb és legszebb szőlőtelepítésre a kiscgazdák részére.

4. Gyümölcsstermesztés.

A gyümölcsstermelésre alkalmas vidékeken évenként egy-egy kisebb kiállítás rendeztetik magyarázattal összekötve.

Megállapítja azon 2—3 gyümölcsfajtát, amely azon a vidéken tenyésztenendő. Segélyt csak azon fajták tenyésztésénél nyújt, Bács, Szucsák, Apahida, Györgyfalva stb.

A jó oltványok és csemeték elterjesztésére állami segély kérendő és minden ujonnan létesítendő okszerű berendezésű gyümölcsös, vagy a régi gyümölcs okszerű átalakítása segélyeztetik.

A tavaszi hernyóirtás végrehajtása szigoruan ellenőriztetik.

A gyümölcszedés megtanulása végett minden évben egy, vagy több szakértő kérész kiküldetése kéretik a földmivelésügyi minisztertől.

A szakosztály a belföldi és külföldi gyümölcskereskedőkkel érintkezésbe lép, hetenként, esetleg naponként értesíti a gyümölcsstermesztőket az értékesítési kilátásokról és az árakról. Nagyobb gyümölcsstermelő vidékeken értékesítő szövetkezetet létesít és gyümölcsvásárt rendez.

5. Zöldségstermelés.

A nagyobb fogyasztópiacokhoz közelében levő községben évenként előadásokat tartat, amelyeken a zöldségstermesztést és annak piacképes elkészítését magyarázzák meg.

II. Állattenyésztés.

1. Lótenyésztés.

A földmivelésügyi kormánytól a szakosztály az E. G. E. útján kívánni fogja, hogy kancaállományhoz szükséges fedező ménnek beállításáról gondoskodjék.

2. Szarvasmarhatenyésztés.

Fokozott figyelem fordítatik arra, hogy

— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

31 év óta

Mauthner
Ödön

császári és királyi udvari
szállító magkereskedésében kaphat.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V. kerület, Alkotmány-utca 31. sz.

Gabona osztály.	Vetőmag osztály.	Gép osztály.
Erőtakarmány oszt.	Gazdasági anyag osztály.	Biztosítási osztály.
Tenyészállat osztály.	Borgazdasági osztály	Díjszabási osztály.
Szövetkezeti sertéshizlalás.	Háztartási cikkek.	Baromfi-tenyésztési cikkek.

Alaptőke: 580,600 kor. Tartalékalap: 230,000 kor. Forgalmi

visszatérítési alap: 118,773 korona. Tagok száma: 1186.

Prospektust ingyen és bérmentve küldünk.

AZ 1905. évi őszi és téli

anyag- és gép-árjegyzékünk és a
baromfitenyésztési árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

A szövetkezetbe való belépés áldozattal nem jár,
Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. 100/1

minden községnek megfelelő számu és minőségű bikája legyen.

1. A jó minőségű teheneknek az állattenyésztési felügyelés útján való beszerzését a községekben való előadásokkal és a kormánytól való kieszközléssel kell előmozdítani. Ezen célra lehetőleg külön kedvezmény is eszközöltessék ki.

2. Fogyasztó piacokhoz közel lehetőleg tejelő jellegű tehenek beszerzése segített elő, tejszövetkezetek létesítendők.

3. Évenként több járásban díjazások rendeztetnek.

2. Sertésenyésztés.

A sertésállomány szaporítása végett kedvezményes áron, esetleg részletfizetésre tenyészkocák osztandók ki az áll. felügyelőségek útján a kisgazdáknak és köztenyésztésre szolgáló kanok a községek részére.

A tejszövetkezetekkel kapcsolatban hússertések terjesztendők el.

3. Fűtenyésztés.

Kormányintézkedést fog kérni, hogy kosok osztassanak ki kedvezményrel és kanokul kosok ott, hol feketegyapjas juhokat tenyésztnek.

Mételyes legelők községi erővel megjavítandók és ellenőrzendők.

4. Baromfitenyésztés.

Tenyészkakasok lehető legnagyobb mértékben cserélés útján kiosztassanak megfelelő fajták szemelőtt tartásával.

Tojásértékesítő szövetkezetek szervezendők.

Baromfi-hizláló vállalkozás iránt akció indítandó.

5. Selyemtenyésztés.

A szakosztály a Kalotaszegi időjárás viszonyok tanulmányozása alapján a kormánytól a kellő mennyiségű eperfacemete kiosztását és egyéb szükséges intézkedéseket fogja kérni.

III. Hitelügy.

1. A Hitelszövetkezetek alakulása előmozdítandó.

2. A jelzálogos kölcsönök konvertálása céljából a szakosztály előadásokat tartat és a telekkönyveket tanulmányoztatja.

IV. tagosítás.

A szakosztály élénk figyelemmel kíséri a vármegyében folyó tagosításokat és fölhívja a tagosítás alatt álló, vagy az elé kerülő községeket, hogy minden panaszukkal, sérelmükkel és becslőbirtokosok kijelölése iránt forduljanak a szakosztályhoz, amely azokat lehetőleg orvosolni fogja.

Takarmányeltartási módok.

Irta: Br. Kemény József.

I.

A mai gazdálkodás sulypontja az állattartásban van, ezt elvitatni nem lehet. Az állattartás meg a takarmányozáson fordul meg. Igen közelről étkekelhetik tehát a gazdát a takarmányeltartási módok; megkísérlem alábbiakban ezeket összefoglalva ismertetni.

A lekaszált növények, ha belőlük száraz takarmányt akarunk készíteni, fizikai változást szenvednek, és pedig az által, hogy a növényekben levő víz a szárítás által elpárolog annyira, hogy összehordás után nem áll elő sem túl nagy felmelegedés, sem penészedés. De a száradásnál kémiai változások is

állanak elő. A levágott növény sejtjeiben csakhamar oxydatio áll elő. Frankland (Chem. News.) a levágott fűben képződő gázokat vizsgálta és azt találta, hogy ezen gázok nagy részt szénasavból, hydrogenből és nitrogenből állanak. Ezen kívül a növényeken különböző erjedést okozó gombák is vannak, amelyek a nedves fűben igen gyorsan szaporodnak. Okszerűen vezetett szárításnál és kedvező időjárásnál igen kis mérvű ezen elváltozás, de mégis elegendő arra, hogy a szárított növény más táphatású legyen, mint ugyanaz a növény zöld állapotban. Legszembetűnőbb hatások, hogy míg a szárított takarmány a belekre rendszeren szorítólag hat, addig a zöld takarmány rendszeren hajtólag. A tejképződésnél a zöldtakarmány kevesebb, de nagyobb zsirgolyocskákat hoz létre, a száraz több de kisebb zsirgolyókat eredményez. (Paukowszki Milchzeitung 1895.). Kémiai változások következtében bizonyos növényi alkotórészek áldozatul esnek, így pl. míg a zöld Chelidoniumban májusban (vérhulló fecskéfé) egy mérgező alkaloid van, addig ez a szárítottban nincs meg.

Legjellemzőbb a szárított takarmányoknál a vízvesztés, míg pl. a zöld herében 69-86% víz van, addig a szárazban 13-22%. A szárításnál más elváltozások is történnek még, ugyan is a szárításnál, forgatásnál sok növényi rész letörik, elhull, s miután éppen a legtápusabb részek ezek (levél, virág) egy a száraz széna készítés mindig tápanyag veszteséggel jár, s ez a veszteség elkerülhetetlen, s azon kell igyekezni, hogy ezt a veszteséget minimumra szorítsuk, ezt pedig az ágasokon prepelus, gula, tető) való szárítással érhetjük el. Az is igaz, hogy nagyobb birtokon nehezen vihető keresztül az, hogy minden takarmány ágason száríttassék, de legáltalában a herét, balta-cimet, lucernát, szóval azon növényeket, melyek a szárításnál a legnagyobb veszteséget szenvednek, mindig így kellene szárítani. Minél hosszabb ideig van a levágott takarmány renden, annál nagyobb a tápanyag veszteség. Így Märcker lucerna szénát vizsgált s azt találta, hogy százalékokban a különbség volt:

	Prot.	Nyersrost	Hamu	Nit. mentes anyagok
Padlásra szárítva	14.2	25.5	8.2	37.1
17 napig künn	13.6	28.8	7.2	35.4
25 napig künn	11.3	34.0	7.1	32.6

Ezen veszteségek nőnek, ha még eső is veri a rendeket, mivel a növények kilugóznak, megpenészednek s végül elrothadnak. Első sorban az ásványi anyagok (só, kalcium, foszfor) lúgozódnak ki, legerősebb mértékben pedig az oldható fehérjék. Az is bizonyult, hogy a földön fekvő növények esős időben nagyobb mértékben lúgozódnak ki, mint aszáritó állványokon levők. Schulze azt találta, hogy esőverte vörös herénél, az állványon levő és renden fekvő között következő különbség volt:

	Állványon	Földön
Nit. tartalmu anyagok	11.22	8.15
Nyerszsír	2.4	1.61
Nit. ment. vonat anyagok	35.33	29.60
Nyersrost	32.68	43.02
Hamu	4.26	2.86

Finom fiatal növényeknél nagyobb a veszteség, mint idős, durva, koros növényeknél. Sőt nagyon durva, koros, elvénült fűnél sokszor még használ, ha renden eső éri, mivel eső után a rendek nagyobb erjedésen mennek át, s ennek következtében a durva, koros részek bizonyos fokig lágyulnak.

Az összehordott száraz takarmány is

szenved még veszteségeket, a mennyiben összerakás után is folytonosan képződnek gázok, főleg szénasav. Peters (Annalen I. Landwirtschaft) azt találta, hogy míg frissen összerakott réti szénában 1.81% Nitrogen volt, addig 2 év múlva ugyanabban a szénában csak 1.38%. De nem is kell ilyen hosszú idő, hogy a veszteség kimutatható legyen. E Wolff azt találta, hogy rendes fogalmak szerint jól szárított és összehordott sarju novembertől áprilisig következő veszteségeket szenvedett:

	November	Április
Nit. anyagok	14.56%	13.87%
Nyerszsír	4.4	4.15
Rost	26.73	25.61
Nit. ment. vonat anyag	45.18	46.96
Hamu és homok	9.49	9.41

Ezen veszteségek igen természetesen nem kellő szárazon összehordott takarmánynál nőnek, sőt a feomentalis akkora is lehet, hogy a kazal kigyul. A kigyulás kémiai progressus és a növényekből pyrophore anyag képződik; ez azonban csak nedvesen összerakott takarmánynál állhat elő. Normalisan összerakott takarmányban csak kis hőemelkedés észlelhető, ennek káros vagy veszélyes volta nincs.

Az összerakott széna még további veszteségeket is szenved, ugyanis a takarmányt a kazalból be kell vinni az istállóba, ott az állatok elé kell tenni stb. stb. ez mind veszteséggel jár, úgy hogy ezen veszteségek végeredményben 30%-ig is felmehetnek kaszálástól feletetésig. Érdekes összeállítást közöl erre nézve E. Pott 1904-ben megjelent munkájában. E szerint jó időjárásban készített széna, melyben kevés a here, az első 4-6 hétben cirka 10% súlyt veszít erjedés által. Savanyu fűveknél és sok herét tartalmazóknál 12-15% a veszteség. Sarju és más finom takarmányoknál 20-30%. Legnagyobb természetesen a veszteség az első hetekben, azután fokozatosan csökken. Természetes, hogy minden szénát megvizsgálni s így a veszteségi százalékot megállapítani nem lehet. A preciben 15-20% veszteséget szokás számítani normális körülmények között összetakarított takarmányoknál. Ezen százalékok igen fontos és a takarmányozási előírányzat kiszámításánál nagyon figyelembe veendő!

Ezen száraz széna készítésén kívül még más takarmányeltartási módok is vannak, melyek kémiai elváltozásokon alapulnak, ezek a Klappmayer féle eljárás, a barna széna készítés és a kisavanyítás. Lássuk ezeket. A Klappmayer-féle eljárásnál a levágott és megfonnyadt, de nem harmatos vagy vizes takarmány kisebb buglyákba lessz összehordva s lehető erősen letaposva, az így összehordott takarmány csakhamar 48-60 C. felmelegszik, akkor a boglyák széjjel lesznek hányva, s széjjel terítve megszáradás végett, vagy lehülés után ismét összerakva, hogy megegyszer melegedjen fel, s ezen második telmelegedéssel rendszeren annyira megszárad, hogy minden további száradás nélkül összerakható. Ezen eljárásnak az volna az előnye, hogy nehezen száritható takarmányok kedvezőtlen időjárásnál is megszáritható, mivel az egyszer felmelegedett takarmány gyorsan szárad. Hátránya elsősorban, hogy igen gondos kezelést igényel s ha az egyszer már felmelegedett takarmányt kiterítve eső éri a veszteségek igen nagyok. Rendes körülmények között a szárított és a Klappmayer féle eljárással konzervált takarmányok veszteségei majdnem egyenlők, Weiske (Journ. f. Landwirtschaft) vizsgálata szerint lucernánál következők voltak a veszteségek:

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

Sárga Kristóf

fehérenmü, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1005

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérenmü minden nagyságuban és minőségben állandó raktár.

	Veszteség nél- kül száritva 20.62%	Rendesen száritva 18.44%	Kleppmeyer-féle eljárással 22.37%
Protein			
Nit. mentes			
vonatanyagok	37.57 "	37.99 "	29.64 "
Zsir	3.65 "	2.32 "	2.71 "
Nyersrost	30.3+ "	34.00 "	37.00 "
Hamu	7.82 "	7.25 "	8.28 "

Látható ebből, hogy a Kleppmeyer-féle eljárásnál rendes körülményeknél is valamivel nagyobbak a veszteségek, mint a rendes száritásnál. Ugyancsak Weiske etetési kísérleteket is végzett, s azt tapasztalta, hogy éppen az emészthető proteinben legnagyobb a veszteség.

(Folytatjuk.)

Tojástermelésünkről

Ismeretes baja a vidéki baromfiudvaroknak, hogy a tyúkok között sok az öreg és rokkant — mely dusan fogyasztja a takarmányt, de nem fizet, sőt gyakran ama kis hasznót is föléli, amit az udvar egészséges és fiatalja hozna. Igaz, hogy ezzel nem mondunk újat, de meggyőződésünk, hogy a vidéki tenyésztés érdekében soha sem foglalkozhatunk e kérdéssel eléggé. Tyúkjainkat a 3-ik tojóéven túl nem volna szabad tartani, mert tojáshozamuk a 4-ik tojóévben rendszerint annyira megcsökken, hogy a tartás nem fizeti ki magát — többet megesznek, mint amit tojásban adnak. Megszokott dolog nálunk a vidéken, hogy 100 tyúkra 10—20 öreg esik, sőt néha ennél is magasabb a rokkant állomány.

A tojásértékesítő szövetkezetek alakulásának köszönhetjük, hogy a tenyésztők kezdek összeírni a piacra vitt és a gazdaságban nyert összes tojások számát. A könyvvezetésre vonatkozólag annakelőtte elhangzott jóakaratu tanácsokat csak kevesen követték, de a tojásértékesítési szövetkezeteknek már kezdetben meg volt az a hatása, hogy tagjait szervezeti szabályainál fogva kötelezhette a gyűjtő helyen leadott tojások összeírására. A csapás ezzel meg volt törve, sok termelő mindjárt tovább haladt egy lépéssel és a háztartásban elhasznált tojásokat is jegyzékbe vette. Eme könyvvezetés szolgáltatta az első megbízható alapot a vidéki baromfiudvarok évi tojásmennyiségének meghatározásához.

Eme jegyzékek vezettek el lassan a tenyésztésben előforduló károk felismeréséhez. Így, ha pld. egy 50 tyúkból álló baromfiudvar évi tojáshozama csak 3000—3500 tojásra rugott — nyilvánvalóvá lőn, hogy a tenyész-eljárásban valami hiba esett. Ha csak 60—70 tojást nyerünk egy tyúktól évente, még akkor is némi kárunk van a tenyésztésből, ha magas áron értékesíthetjük a tojásokat. Ilyes tapasztalati megfontolások kezdték fölnyitni a tenyésztők szemeit, nevezetesen akkor, ha az egyenkénti leszámolásnál kitűnt az értékesítő szövetkezet által kiadott számadó lapokból, hogy egyik-másik szomszéd, ki talán valamivel több értelemmel járt el a tenyésztésnél — 10—20 tojástöbblettel dicsekedhetett egy egy tyúk után. Így igazolódott ismét a régi törvény, hogy az elmélet csak úgy igazán mély és áldásos, ha egyéni tapasztalatokból szűrődik le. Amit a szaklapok és gazdasági könyvek nem érthettek el (igaz, hogy ilyesmit ritkán forgat nálunk még gazda) — azt megcsinálta egy egyszerű tojásjegyzék, melynek vezetése elmélkedésre készíti a gazdát.

Bár sok oka lehet annak, hogy kelletténél kevesebb tojást kapunk — így a rossz takarmányozás, hiányos gondozás, vérrokonság, illetve az okszerű keresztelés és vérfris-

sítés elhanyagolása, alkalmatlan tenyészanyag stb. — mégis sikerült a legtöbb esetben kimutatni, hogy az ok a túlnagy rokkantállományban rejlik. Éppen a tojásértékesítő szövetkezetek tagjaitól tudjuk azon tapasztalati tényt, hogy a *tyúkállomány rendszeres fiatalítása már magában* — egyéb tenyészjavító eljárások alkalmazása nélkül — *elégendő, hogy 20 %-al emelje az évi tojáshozamot.* Eppen ez az oka, hogy a tenyészállomány rendes fiatalítására úgy a régebbi, mint az újban keletkezett értékesítő szövetkezetek — egyéb tenyészjavító eljárások mellett — felette nagy súlyt helyeznek. Ott, hol e rendszeres fiatalító eljárás eredményét kitapasztalhatták, kitűnt, hogy nemcsak az évi átlagos tojáshozam emelkedik ezáltal, de különösen örvendetes tapasztalás hogy a *téli időszakban termelt tojásmennyiség is növekedik.* Ebből következik, hogy ami kevés tojást az idősebb tyúkok leraknak — azt is a tojástermelésre általában kedvező időben rakják. A fiatal tyúkoknak köszönhetjük tehát a nagy áron értékesíthető téli tojást.

A fiatalító eljárás rendszeres gyakorlására az egyetlen megbízható mód a *tyúkok korának ellenőrzése.* E téren a gyakorlat a láb-szárkarikák alkalmazását annyira igazolta, hogy minden tyúkgazdaságnak a legmelegebben ajánlhatjuk s Németországban — hol a szövetkezetek állami felügyelet alatt állanak — a lábkarikák alkalmazása el is van rendelve. A lábgyűrűk árát tetemesen csökkenthetjük, ha a megrendelést több szövetkezet együttesen teszi.

Nem elégedhetünk meg az öreg tyúkok rendszeres kiselejtésével, hanem jó értékesítésünkről is gondoskodni kell. Ha az alkalom erre kedvező — ez is serkenteni fog az öreg állatok idejekorán való továbbadására. Kis gazdaságnál a jó értékesítés talán kevés fejlődést okoz, mert van-e a vén tyúknak jobb helye, mint a konyhaedény? Ám nagyobb gazdaságoknál — hol az állomány 100—100 felül van — jó piacról kell gondoskodni. Az eddigi tapasztalatok amellel szólnak, hogy e piacok megteremtése felette nehéz, mert a városok népe inkább csirkehúsrá vágyik, igaz is, hogy az 5—6 éves tyúk húsa igen öreg, levesbe sem nagyon jó, ezért is nem lehet egyszerre sokat eladni. Hiba az is, hogy aki tyúkot akar eladni, csirkét is visz a kosarában — így hát van a vevőnek miben válogatni.

Az öreg tyúkok eladására legkedvezőbb időszak az ősz. Leghelyeseab, ha a vidéki tenyésztő, ilyenkor mind összeszedi a 3-ik tojóévüket meghaladott tyúkokat és túl ad rajtuk, hogy téli időn ne fogyasszák hiába a takarmányt, mert ami kevés tojást még ezektől várhat, az ugyan édes kevés. Kedvező körülmény, hogy a mérszárszéki húsarak ös-felé rendszeren emelkednek s így könnyebben veszik az olcsóbb tyúkok.

Németországban e részben is kedvezőbbek a viszonyok, mert egy hamburgi nagy tojáskereskedő kötelezte magát, hogy összesen egy meghatározott időn belül a vidéki szövetkezetek által szállított idős tyúkokat megveszi. Hamburg — úgylátszik — mindennemű baromfiértékesítésre kedvező piac; Németországban sokideig egyetlen piaca volt a tojásértékesítő szövetkezeteknek. Magyar részről is lehetne próbálkozni a hamburgi tojáskereskedővel — szemelött tartva, hogy 4 évesnél idősebb tyúkokat ez sem vesz át.

Hannover tartományban 1900-ban 4 millió 250,000 tyúkot számláltak. Eltekintve az azóta beállott szaporulattól, évente 150,000, később 200,000 tyúk kerül tehát csupán e tarto-

mányban kiselejtésre. Ha a kiselejtésnek megfelelő piaca van, a tenyésztő nagyobb készséggel fogja a rendszeres fiatalító eljárást végrehajtani, és meggyőződve, hogy már ezáltal 10—20%-al emeli a tyúkok tenyészértékét — rajta lesz, hogy ezt az értéket még egyé javító eljárással s nevezetesen állományána szaporításával is fokozza. Ezért oly fontos piacokról való gondoskodás, mely kérdés hannoveri tojásértékesítő szövetkezet körében a tél folyamán előreláthatóan alapos vita tárgyává lesz és hisszük, hogy eredményre vezető módon. A baromfi-tenyésztés kérdésének megvitatásában az értékesítő szövetkezetek mindig illetékesebbek bizonyultak, mint a tenyészszövetkezetek s így érthető, hogy e kérdést is a hannoveri értékesítő szövetkezetek ülésén fogják megvitatni e hóban, mely ülésen egyébként más szövetkezetek képviseltetése is kívánatos. Még megemlítjük, hogy Hannoverben ezidőszereint 117 tojásértékesítő szövetkezet áll fenn, melyek összesen 24.000,000 tojást adnak át évente a forgalomnak.

K. Nagy János.

IRODALMI SZEMLE.

A gabonafélék termesztése

Irta: Cserhádi Sándor.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” könyvkiadó vállalatának L-ik füzetét jelent meg a fenti cím alatt.

Örömmel üdvözljük ezt a jubiláris füzetet, melyet a könyvkiadó-vállalat az „Erdélyi Gazdasági Egylet” nagyérdemű elnökének ajánlott.

Határozottan szerencsés gondolat volt egy olyan illusztris szakirót kérni fel e jelentős főzet megírására, mint amilyennek Cserhádi Sándort ismeri a magyar gazdaközönség.

A 78 oldalra terjedő füzetben megtalálunk mindent, amire a fontosabb gabonafélék termesztésénél szükségünk van. Természetesen röviden, dióhéjba szorítva.

A bevezető részben általánosságban tárgyalja a gabonafélék termesztését, rámutatva a magyar gazda tulhajtott gabonatermesztésének kényszerítő okaira. A megosztott vélemények dacára is igaza van Cserhádinak, hogy nem a gazda conservativismusa itt az ok, „mert csakugyan nem tétélezhető fel, hogy a magyar gazdaközönség olyan csökönnyös, saját magának olyan ellensége lenne, hogy nem cserélné fel a gabonát más jövedelmezőbb növényvel, ha azt megtehetné; de hát nem teheti meg“.

A baj ott van, hogy amit termelünk, nem termeljük okszerűen.

A következőkben megmutatja az utat, miként kell okszerűen termelnünk.

Az általános részben a gabonafélékről növényntani szempontból beszél, majd rátér az aratás, cséplés és a kész gabona eltartására. Röviden mindent megemlít s mendanivalóját úgy adja elő, hogy az érdeklődést folyton ébren tartja.

Majd részletesen tárgyalja a búza, rozs, árpa, zab termesztését, mindeniknél mindent elmond, ami termelési szempontból arra nézve fontos és érdekes.

Általában növénytermelőink egy értékes útmutatót kapnak e művecskében, melynek használhatóságát az első pillanatra belátja minden szakember.

Vannak azonban itt-ott olyan dolgok, amelyeket egy valószínűleg hamar elkövetkező II-ik kiadásnál feltétlenül ki kell javítani a szerzőnek.

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

Igy a 13-ik lapon levő kép valahonnan át van véve, szinte önkénytelenül szereti az ember a jelző betűk magyarázata s ez hiányzik. Vagy a betűket kell elhagyni, vagy ha már megvannak feltétlenül szükséges a magyarázat.

A 26-ik lapon a szerző „kuszát” emlit. Nem jó magyar, kifejezés amelyet ne igyekezzünk meghonosítani. A mi nyelvünk úgy is fertőzve van a sok idegenből átvett szavakkal, ne szaporítsuk. A magyarnak van „kaparéka”, de a „kuszát” nem ismeri, vagy más értelemben használja mint tájszólást.

A 30-ik lapon „ilyen búzaféleség nem létezik” helyett magyarul jobban „ilyen búzaféleség nincsen.”

A 41-ik lapon a következők olvashatók: „miután nálunk minden olyan „eszközlés”, mely az érést . . . stb. E helyett magyarosabb és jobban hangzik „ . . . mindaz, ami az érést késlelteti . . . ” stb.

A 32-ik lapon: „Az összes gabonafélék, úgy a búza is az *élhetetlenek* mondott növények csoportjába tartoznak, csak a kész, a könnyen felvehető táplálékból képesek megélni.”

Amint az alábbiakból kitűnik . . . „Az egyes gabonafélék e tekintetben csak annyiban mutatnak eltérést, hogy a rozs és zab kevesebbel megelégszik, mint az árpa.” — A szerző a táplálékanyag mennyisége tekintetében érti az *élhetetlenséget*. Akkor a növény „igényes” vagy „igénytelen” de nem *élhetetlen*, mert ha volna *élhetetlen* növény, az kedvező körülmények között is elpusztulna. Az *élhetetlen* jelzőt csak akkor fogadhatjuk el, ha a kultivált növényeket a gyomokkal állítjuk szembe. Mig a gyom minden gondoskodás nélkül is nyáron tenyészik, a kultivált növény elpusztul. De így *élhetetlen* tulajdonképpen minden kultivált növény, nemcsak a gabona-félék.

Az elsoroltak nem érintik a művecske szakértékét, de mindenestre javításra szoruló hibák, amelyeket a második kiadásnál nem szabad figyelmen kívül hagyni.

Kötelességemnek tartottam a szerzőt figyelmeztetni a fentiekre akkor, amikor a legnagyobb elismeréssel adózom szaktudásának.

A művecske olyan hasznos kis utmutató, amelyet nem tudok eléggé ajánlani gazdátársaim fityelmébe.

Ára 1 korona. Kapható az „Erdélyi Gazdasági Egyesület”-nél Kolozsvárt.

Dr. Barna.

EGYLETI ELET.

Jegyzőkönyv,

főlvétetett az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató választmányának 1905. december 29-én tartott üléséből.

Elnök: br. Bánffy Ernő e. alelnök.

Előadtak: Tokaji László e. titkár és Éber Ernő e. s. titkár.

Jelen voltak: br. Jósika Gábor alelnök, Benkő Mihály, Cséser Lajos, Gruner Károly, Jakab László, Lészai Ferenc, br. Mannsberg Sándor, Molnár Sándor, Nagy Dezső, Péter Béla, Sáros Gábor, Szász István, dr. Szentkirályi Ákos és Varga Kálmán ig. vál. tagok.

Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnök Cséser Lajos és dr. Szentkirályi Ákos tagokat kéri fel.

Mult, október 31-i ig. vál. ülés jegyzőkönyve fölolvastatván — tudomásul vétetett.

Október havi pénztári számadás

11448.82 K. betétellel és áthozattal

3188.24 K. kiadással és

8260.58 K. egyenleggel.

November havi pénztári számadás.

8827.02 K. bevétellel és áthozattal

1625.55 K. kiadással és

7203.37 K. egyenleggel — tudomásul vétetett.

E. s. titkár előadja a kolozsvármegyei osztály intéző bizottságának f. hó 21-i üléséből az igazgató-választmányhoz intézett következő javaslatait és kéréseit:

Az E. G. E. a földművelésügyi miniszterhez intézendő fölterjesztésben kérje:

a) jó vetőmag elterjesztéséhez szükséges államsegély engedélyezését az 1906. év tavaszi és őszi vetési időnyére a Kolozsvármegyében jelentkező kigazdák részére, az aratás után való természetbeni visszafizetés kötelezettségével.

b) Jó földművelő és gabonatisztító gépek elterjesztése céljából ilyen gépeknek egyes községek egy-egy törekvő gazdája között való kiosztását.

c) Legelők és rétek javítása érdekében szakközégek kirendelését és államsegély engedélyezését.

d) Miután a hus értékesítési viszonyok és egyéb körülmények következtében a járművek száma és azok nevelése mind egyre fogyatékosabb lesz, a hegyes vidékekre székely és más vidékekre más alkalmas mén kiosztását.

e) A szarvasmarhateyésztés föllendítése érdekében kérje a földm. minisztertől a tenyész bikák, kanok és kósok kiosztásánál régebben érvényben volt legmagasabb százalékos kedvezmény újra életbeléptetését és tenyész anyaállatok beszerzésére a kellő hitel engedélyezését, mivel Kolozsvármegye gazdái azon időben nem voltak olyan helyzetben, hogy ezen kedvezményt igénybe vehették volna.

f) A juhtenyésztés emelése végett karakul juhok kiosztását kérje oly községek részére, hol fekete gyapjas juhokat tenyésztenek.

g) A selyemtenyésztésnek különösen Kalotaszegen való meghonosítása érdekében kérje a földm. minisztertől eperfacsemetéknél kiosztását és a klimatikus viszonyok megfigyelését s amennyiben ezek a selyemtenyésztés elterjesztésére kedvezőknek mutatkoznak, a további intézkedések megtételét.

A szakosztály az E. G. E. m. t. választmányától ez idő szerint a következőkre nézve kér segélyt:

a) Válaszúton és Bonchidán, Mocson és Keszűben, Nagysármáson meg Bátoron alakuló vajtermelő tejszövetkezetek szervezése ügyében teendő utiköltségek fedezésére 200 koronáig terjedhető segélyt.

b) Bánfihunyadon szervezendő gyümölcs-termelő és értékesítő szövetkezet ügyében teendő utiköltségek fedezésére 50 korona segélyt.

c) Egy, a jó vetőmagról és vetésről irandó népies 1—1 és fél ivre terjedő füzetre 50 korona pályadíjat és annak kinyomatási költségeit.

d) Kolozsmegyei lelkészek, tanítók és jegyzők jutalmazására, akik tejszövetkezetek létesítésénél a legjobb eredményt érték el, 100 korona segélyt.

e) A jövő évi költségvetésben a szakosztály részére meghatározott évi segélyt állapítson meg.

Igazgató választmány a szakosztálynak a földművelésügyi miniszterhez intézendő fölterjesztés-javaslatát elfogadja, a II. kérés a) és b) pontjában a kért segélyt a jövő évi költségvetés terhére megszavazza, a c) pontban foglalt kérést az irodalmi szakosztályhoz utasítja, az e) pyntban foglalt pedig a költségvetés keretében fölveendőnek határozza.

A zabolai kigazdák tagosítás ügyében az egylethez intézett beadványát — ig. választmány véleményezés végett a jogi tanácsosnak adja ki.

Egyleti titkár előadja a Bukarestben 1906. június 1-én megnyitott mezőgazdasági, ipari és közmívelődési kiállítás tervét és kifejti, hogy az erdélyi országrész mezőgazdaságának kiváló érdeke, hogy ezen a kiállításon olyan terményeket, állatokat stb. mutasson be, amelyekből az amugy is nagy forgalom a megismerés által még fokozható lenne. Javaslatára és többek hozzászólása után — igazgató-választmány azt határozza, hogy bár a kiállítás júniusi terminusát a mezőgazdaság szempontjából kevésbé alkalmasnak tartja és annak kedvezőbb időre való eltolását fogja kezdeményezni: az erdélyi mezőgazdaságnak a kiállításon való részvételét szükségesnek tartja és azért: a) a magyarországi kiállítási bizottságba br. Jósika Gábor alelnököt küldi ki; b) az erdélyi mezőgazdasági csoport szervezésével e. titkárt bizza meg azon utasítással, hogy figyelmét főként a nagyobb tömegben termelt és tenyésztett és kivitelre alkalmas terményekre, állatokra stb. fordítsa; c) ezen csoport szervezési és rendezési költségeire a jövő évi költségvetés terhére 1000 koronáig terjedhető segélyt szavaz meg; d) a romániai piaci és mezőgazdasági viszonyok tanulmányozása végett a kiállítás tartama alatt gazdák tanulmányutját fogja szervezni.

E. titkár az egyleti telek házhelyének eddigi eladásáról tesz jelentést. A jelentés szerint az eddig (2 év alatt elért) eredmény a következő: Eddig befolyt eladott telkekből: 55111 korona 75 fillér. A telek állott az e. y. letnek ezelőtt leltárilag 20.000 koronában. A parcellázás összes költsége (utak építése stb.) kitétt 23.120 kor. 23 fillért. Az eddig elért tiszta készpénz nyereség tehát 11.991 korona 52 fillér. Azonkívül tiszta nyereség még az eladatlan parcellák értéke, amely 108.000 korona összeget tesz ki. Vagyis az egylet alap-tőke gyarapodása ezen vállalkozás révén összesen 120.000 koronára fog menni. Választmány a jelentést örömdetes tudásul veszi.

E. titkár előadja, hogy a kolozsvári gazdasági tanintézet akadémiai rangra való emelésének terve most időszerű a magyaróvári akadémia tulsufoltsága miatt és a gazdasági tanintézet tanácsi testületének ezen tárgyban készült memoranduma kapcsán és javasolja, hogy az ig. választmány határozatilag fölkéri br. Jósika Gábor alelnököt, hogy szervezzen és vezessen egy küldöttséget, mely a földművelésügyi minisztértől a kolozsvári gazdasági tanintézetnek akadémivá való alakítását kérje.

Lóheremagot vásárol a legmagasabb napi árban

HALDEK

magnagykereskedése és heremagkiviteli üzlete, József főherceg Ö cs. és kir. Fensége udvari szállítója

BUDAPESTEN, VII. KERÜLET, KÁROLY-KÖRÚT.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.
Váltókat olcsón számítól le.
Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

(1007.)

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.
Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

A jövő évi közgyűlés napját — ig. választmány. április 8-ára (virágvasárnap) tűzi ki.

E. titkár előadja Wagner és Tsai tekei lakosok kérését, hogy egy általuk létesítendő tejgazdasági társaság részére a földművelésügyi miniszterhez támogatás végett intézett kérvényüket pártolón terjessze föl az egylet. — Igazgató-választmány a kérést az állatnyésztési felügyelőséghez teszi át illetékes eljárás végett.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— A földtehermentesítési akció A földművelésügyi miniszteriumban tudvalevőleg nagyban foglalkoznak az eladósodott kisbirtokosok megmentése érdekében. Mint a Magyar Szó írja, Feilitzsch miniszternek van egy terve, melynek a törvényhozás elé terjesztendő javaslatát legközelebb munkába veszik a miniszteriumban. A terv, melyhez természetesen a törvényhozás hozzájárulása is szükséges, a következő:

Az állam, hogy a pusztuló kisbirtokos- osztályt regenerálja és a jövő számára megmentse, „assignáták“ at (pénzjegyeket) bocsát ki, a kisbirtokosok adósságainak teljes összegéig. A kisbirtokos jelzálog- és egyéb terheinek arányában kamat nélküli kölcsönképpen kapja ezeket a pénzjegyeket. A pénzjegyek közönséges fizetőszerzők gyanánt szerepelnek majd a gazdasági piacon, a kisgazda ezzel fizeti ki hitelezőit s a hitelező a mai papírpénztől külső formában is különböző pénzjegyeket tovább adja, úgy mintha azok közönséges bankok volnának. Az assignáták teljes értékéért az állam szavatol. Fedezték: a kisgazda birtoka, melyre az állam követelését teljes összegben rátábláztatja.

— Az Ország címen előkelő napilap indult meg a fővárosban, mely nemzeti, magyar irányzata és előkelő tartalma révén gyors népszerűsége tarthat számot. Az Ország tiszta nemzeti hatvanhetes alapon óhajtja a válság megoldását, oly módon, hogy az a nemzeti eszme diadalával végződjék s azután az ország társadalmi és gazdasági fellendítését követeli a törvényhozástól s a társadalomtól. Híve a választójog kiterjesztésének a legszélesebb rétegekre, a nemzeti eszme és a magyar társadalom érdekeinek szemmel tartásával. Híve az Ausztriától való gazdasági elkülönülésnek s mindenképp följött az ország anyagi gazdasági felvirágoztatását tűzte ki célul. Az Ország munkatársai, miként a hozánk érkezett mutatószámokból látjuk, a fő város legkitűnőbb publicistáiból és szíriroiból fog állani, kiknek névsorából a következők feltehetőbb neveket jegyeztük meg: Buday Barna, felelős szerkesztő; Ábrányi Kornél, dr. Árkövy Richárd, dr. Baross János, országgy. képviselő; Bittó Dénes, országgy. képviselő; Issekutz Győző, országgy. képviselő; dr. Jancsó Benedek, Jeszenszky Pál, az O. M. G. E. titkára;

Miklós Ödön, Laehne Hugó, dr. Nagy Emil, Návay Lajos, Rubinek Gyula, Szilassy Zoltán országgyűlési képviselők. A szépirodalmi rész munkatársai között Abonyi Árpád, Andor József (Cyprián), Geöcze Sarolta, Jakab Ödön, Krudy Gyula, Móra István, Vértessy Gyula és Zöldi Márton nevét találjuk. Az Ország naponként az estéli órákban jelenik meg s másnap reggel már az ország legtávolabbi részén is olvasható lesz. Gyors és kitűnő kiszolgáltatásával tehát egy egész nappal megelőzi az összes fővárosi reggeli lapokat. Az Ország előfizetési ára: egy évre 28 korona s kiadódhiva tala Budapesten, IX., Üllői-ut 25. sz. a. van.

— Az E. G. E. háziipari tanfolyamai A földművelésügyi miniszterium segélyével e télen is rendez az E. G. E. népipari tanfolyamokat és pedig egyelőre *Magyarfenesen kerti butor csináló* tanfolyamot Taszler Rezső főerdész és Várkonyi Sándor állami tanító felügyeletére bízva, *Tordaszent-Lászlón* pedig méhkaptárkészítő és gazdasági faeszköz csináló tanfolyamot Tamó Gyula ev. ref. lelkész felügyelete mellett. Miután ezen két községben jelzett háziiparok már elterjedtek s a kiviteli szempontjából is megerősödtek, ott egyidejűleg értékesítő szövetkezetet is létesít az E. G. E. az évek óta működő választói kosárfonó szövetkezet mintájára. A földművelésügyi miniszter rendeletére pedig Cséres Lajos, kolozsmegyei szaktanár indított meg kosárfonó tanfolyamot Kolozsmegye *Középlak* községében, s annak állandó helybéli felügyeletét Nagy Mihály ev. ref. lelkész vállalta el.

— A bevándorlási és határrendőrségi törvény végrehajtása. A bevándorlási és határrendőrségi törvény végrehajtására vonatkozó utasítások a belügyminiszteriumban elkészültek, valamint a határrendőrségi körzetbe a községek bevonása is egybe van állítva. A két új törvényt 1906. január 15-én léptetik életbe. A határrendőrségi személyzet kinevezése már a múlt hét folyamán megtörtént. Összesen 165 tisztviselőt és szolgát neveztek ki és pedig 12 rendőrkapitányt, 18 fogalmazót, 11 segédfogalmazót, 10 gyakornokot, 19 rendőrfelügyelőt, 50 rendőrbiztost, 21 hivatali segédtestet és 24 hivataliszolgát. Határrendőrségi székhelyek lesznek a következő városok: 1. Fiume, 2. Pozsony, 3. Sopron, 4. Pancsova, 5. Orsova, 6. Brassó, 7. Beszterce, 8. Máramarossziget, 9. Munkács, 10. Ungvár, 11. Bártfa, 12. Zsolna.

— Alacsony komlóárak. A komlótermelő gazdák körében rendkívül súlyosan érzett csapás a komló árhanatlása az előző évi métermászánkénti 400-500 koronáról 80-120 koronára. E rendkívüli áresést azzal lehet megmagyarázni, hogy egyrészt az utóbbi évek jó árai a termelőket a komlóskertek szaporítására ösztönözték, ami a termés jelentékeny fokozását eredményezte, másrészt, hogy 1905-ben az egész világon mindenhol bő komlótermés volt s ezzel nagyobb takarmánykészlet állott elő, mint amennyire a sörgyáraknak szüksége volt. Felemlítésre méltó, hogy Magyarországon is oly nagyra becsülik az idei

komlótermést, hogy ez a belföldi sörgyárak szükségletét (mintegy 5000 mmázsa) teljesen fedezhetné.

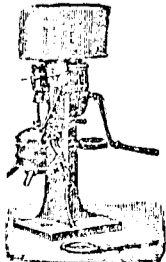
— Tenyészállatvásár. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület idei országos tenyészállatvásárját március hó 4-5-én tartja. A bejelentési határidő február 20.

— Védekezés az állati ragadós betegségek ellen. Maros-Torda vármegye alispánja körrendeletben fölhívta a járási főszolgabírákat, hogy a községeket megfelelően csoportosítsák s minden csoport középpontjában állati hullafeldolgozó telepeket létesítsenek. Az első ily telepet Tamás János törvényhatósági állatorvos tervei alapján Szászrégenben állították föl. A többi, mintegy 34 ily. Digestor elnevezésű telep föllállítása most van folyamatban.

— Az állatorvosi akadémiáról. A földművelésügyi miniszter az állatorvosi tisztviselő bizottság elnökévé Lipthay István nyug. miniszteri tanácsost, helyettes elnökévé Lesztánszky Sándor államtitkári teendővel megbízott miniszteri tanácsost, címzetes államtitkár, Pirkner János miniszteri tanácsost, dr. Hutyra Ferenc állatorvosi főiskolai rektort, dr. Rácz István és dr. Preisz Hugó állatorvosi főiskolai tanárokat, Dubravszky Róbert és Péchy József miniszteri osztálytanácsosokat és Tátray János magyar kir. állategészségügyi felügyelőt az 1906. év tartamára kinevezte.

— Borkészletek nyilvántartása. A magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete eddig a borértékesítés előbbrevitelében főleg borkiállítások és vásárok rendezésével igyekezett tért nyerni. Ehhez most egy újabb előnyt is csatolt a tagok borkészletének nyilvántartásával. Minden birtokos bejelentheti borkészletét, ha a M. Sz. O. E. tagja, vagy ha még nem az, úgy ha a bejelentéskor a tagok sorába felvételre jelentkezik. A bejelentett borkészlet az egyesület helyiségében nyilvántartatik és minden érdeklődő által megtekinthető. A borkból rövid időközönként összeállítandó kimutatás szerű táblázat az összes hazai és nagyobb külföldi borkereskedőknek, vendéglősöknek, csemegeüzlet-tulajdonosoknak, kávé-soknak, stb. címére meg fog küldetni. Hogy minden borközvetítéssel vagy borkiméréssel foglalkozó ezt örömmel fogja venni, az bizonyos, mert így könnyen szerez tudomást arról, hogy mily vidéken mily fajta borok s mily árban vannak raktáron. Ugy a bejelentőre, mint a vevőre előny az is, hogy az ügynöki díj elkerülésével minden kiadási költség nélkül juttatja borárjegyzékét az érdekelt felekhez, a kiktől aztán az ajánlatot közvetlen kapja. A borkiállítás nyilvántartás előkészületei már folynak. A M. Sz. O. E. a napokban küldte szét az összes tagoknak a borkészlet bejelentésére szolgáló levelező-lapokat, de egyszerűen küldött sok ezer nem tagnak is, ha azonban ilyet a helybéli szőlőbirtokosok közül, olyanok, kik bejelentést tenni szándékoznak, nem kaptak volna, úgy tessék ilyet a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete igazgatóságától Budapest, Üllői út 25, kérni, mely azt postafordultával megküldi. Az új tagok bor-

"Globe" Separator

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket kiegészítő- és turbina hajtásra, ugyancsak mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár Fuchs és Schlichter, BUDAPEST, VI., Jász-utca 7.

Különlegesség: „Svéd Globe Separator“

1660

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

készlete ép úgy, mint a többi tagé azonnal nyilvántartatni fog.

— A küküllőmenti bor érdekében. A m. kir. földmivelésügyi kormány megbízása következtében Rácz Sándor, szőlészeti és borászati felügyelő Gálfi Sándor, nagyenyedi vinceriskolai igazgató és Schöppner Sámuel, szőlészeti és borászati felügyelő társaságában bontozta Alsó-Ehéer és Kisküküllő megye bortermő vidékeit, hogy e területek borainak minőségét tanulmányozza. A földmivelésügyi kormánynak ugyanis az a célja, hogy Erdély híres borainak a külföldön hírnevet szerezzen és ez által ott piacot teremtsen, amit az által akar elérni, hogy kiváló minőségű erdélyi borokat szállít külföldön levő magyar állami pincékbe. Különösen Német- és Oroszországban akarják a jobb fajta bort értékesíteni. A tanulmányozó társaság Kisküküllő megye követező bortermő helyeit kereste fel: Balászelke, Alsó-Bajom, Zsidve, Ádamos, Dicsőszentmárton és Küküllőszéplak községek szőlőit.

— **Pályázati felhívás:** A siketnémák budapesti állami intézetének első osztályaiba a következő tanévre 43 új növendék fog felvételt. Ezen kívül a felsőbb osztályokba felvételt nyernek oly siketnémák is, akik eddig valamely vidéki intézetben tanultak ugyan, de akiknek szülői időközben a székesfővárosba, vagy annak közelébe költöztek. A vidéki 6 osztályú intézeteket végzett siketnéma itt a VII. és VIII. osztályokban folytathatják tanulmányaikat. Végül a megfelelő felsőbb osztályokba felvételtnek olyan gyermekek is, akik népiskolai tanulmányaik közben siketülvén meg, ott megtanulják a beszédnek sajtóról való leolvasását s ez uton elemi ismereteiket kiegészítik. A felvételek vállalásra, nemre és nemzeti-ségre való tekintet nélkül a folyamodványok beérkezésének sorrendjében fognak eszközöltetni. Az érdeklődőknek részletes tájékoztatást és felvételi nyomtatványokat egyszerű levélbeli megkeresésre díjtalanul küld az intézet igazgatósága, (VIII., Mosonyi-u. 8. sz.)

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

AZ

ADRIAI

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:

Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:

Szekula Akos

vezérfelügyelő.

(1003.)

Okleveles gazdatiszt és szeszgyárvezető.

Hosszabb gyakorlattal, tehenészet, állattenyésztés, erdőgazdaság, szőlő- és pincekezelésben, valamint a számvitelben és irodai munkálatokban teljes jártassággal bir és kitűnő bizonyítvánnyal rendelkezik:

Kezelőtiszti állást keres.

1662 Cim a kiadóhivatalban.

1659

Kukoricamorzsolást

jutányosan elvállalok könnyen hordozható legújabb tisztító szerkezetű ELEVÁTOROS morzsolóval MOTOR-hajtással bármily mennyiséget.

A motor s a morzsoló súlya egyenként kb. 12 métermáza.

10 órai munkaképesség kb. 2 vagon.

Ajánlatot kérek a kukorica mennyiség megjelölésével következő címre:

Mósa Ferencz földbirt.

O-Kocsárd,

u. p. Maros-Csapó.

Eladók

Harcón, gazdaság felosztása miatt kitűnő béres szekerek, szánok, ekék, rosták s egyéb gazdasági felszerelések.

Megtekinthetők:

HARCÓN.

Marosvásárhelytől 9 kilométerre.

Felvilágosítással szolgál:

Patnobány Miklós,

1657

Marosvásárhelytt.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt

(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Ez intézet alapitőkéje 40 millió korona. —

ZÁLOGLEVÉLKÖLCSÖNÖKET

nyujt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra, — a mennyiben a pénzügyi viszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre	9 20%
20 évi törlesztésre	7.60 «
25 évi törlesztésre	6.70 »
30 évi törlesztésre	6.10 «
35 évi törlesztésre	5.65 «
40 évi törlesztésre	5.35 «
42. évi törlesztésre	5.25 «
45 évi törlesztésre	5.10 «
50 évi törlesztésre	4.90 «
65 évi törlesztésre	4.60 «

Kölcsönök 4 1/2%-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámítás mellett.

A fennebbi részletekben ugy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglaltatik.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az „Erdélyi Gazdasági Egylet“

bizalmi férfiai adnak véleményyt.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-ház) olesó jelzálog és váltókölcsönöket nyujt és **BETÉTRE 5 SZÁZALEK KAMATOT AD**

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országsterse első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Bemutatva volt a nagyenyedi őszi kiállításon is! Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlátal 1500 kilogramm horderőre to-
lósúlylyal vagy súlyokkal mérésre berendezve
a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és
állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4
méter hosszú, 2 méter széles, tolósúlylyal erős
és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű,
erős és pontos kivitelben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3
évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó

gazdasági szekér-hidmérleg és marha-mérleg
gyáros

Budapest. 1610

Gyártelep:

VII., Dohány-utca 57.

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 78.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat
nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1323
fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily
rendszerű vadász- és czéllövő-fegyvereket legjobb és
legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon köny-
nyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8— kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb. Legujabb.

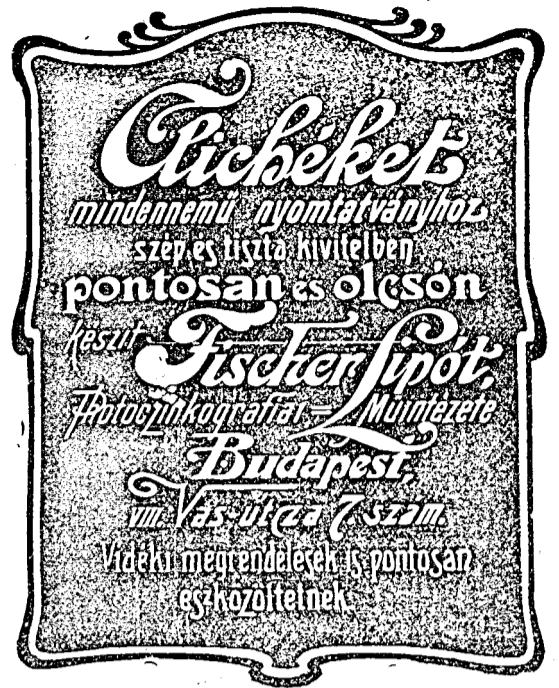
A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a
TAMBOUR-féle kettős hatású
önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadsalom
a bármily rendszerű fegyvereknek rögtöni lökészen-
létel ad és egyszetsmind absolute biztosítást

==== véletlen elsülés ellen. ====

A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállí-
tott rögtönzövel bármily helyzetben, csak a Tambor
szabadsalom által van minden veszély elhárítva, min-
den fegyver veszélytelen lesz mint egy sétabot.

Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve.

Levelezés magyar! Levelezés magyar!

AGRARIA erőtakarmánygyár részv. társ.

BUDAPEST, V, Báthory-utca 5.

Giro-számla a Magyar Általános Hitelbanknál és Osztrák-Magyar Banknál.

Postatakarékpénztári clearing- és cheque-számla 11752. szám.

Sürgőnycim: Erőtelefon Budapest. TELEFON (Interurban) 75-94—75-95.

Ajánlja „AGRARIA” védjegyzett kitűnő minőségű, saját gépüzemével gyártott

erőtakarmányát.

Az áru kapható vasúthoz szállítva 50 kg-os csomagokban, védjeggyel ellátva.

A GYÁRTÁS:

Kühne Gyula dr., a hallei gazdasági egyetem igazgatójának módszerei szerint történik.
A takarmányhoz szükséges összes nyersanyagot: mint búzaporát,
malátacsírát, repce-, napraforgó-, lenmag- és tökmagpogácsát elsőrendű és kizárólag magyar gyár-
rakkól szerezzük be. A cukorszörpöt szintén csak elsőrendű és kizárólag magyar, ugymint: a sze-
rencsét, mezőhegyesit, kaposvári és botfalvi cukorgyáraktól vásároljuk.

GYÁRTMÁNYAINK:

„Agraria” A) lótakarmányozásra dús zúzott zab tartalommal

„Agraria” B) göblyhizalásra dús repcepogácsa tartalommal.

„Agraria” C) tehenészterhez dús malátacsíra tartalommal.

„Agraria” D) sertésbizalmásra dús árpadara tartalommal.

„Agraria” E) juhtakarmány dús cukorrépaszelet tartalommal.

1650 l

Állandó vevőköntségünk a magy. kir. földművelésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium
uradalmi. Az ország legelső uradalmaitól elismerő okmányok állanak rendelkezésünkre, melyek
bárki által megtekinthetők központi irodánkban. Gyárunk a vesprémi országos gazdasági kiállításon
részt vett és gyártmányaink elismerő oklevéllel lettek kitüntetve.

Az áru mindig friss minőségben kapható a legjutányosabb napi áron.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapít- ványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.278.240.— ”
	élet	200.000.— ”
Tartalékok		455.436.11 ”
Összesen:		2.333 676.11 K.
1901. évi fölösleg		90.849.— K.
1902. ”		59.782.36 ”
1903. ”		109 331.73 ”
1904. ”		72 438.23 ”

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén
az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg
ből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
40%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen
biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben
a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben
részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Url Rezső

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII., Berkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott álla-
potban a legmagasabb
napi árakon értékesít.

1534.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék,** ugymint: csontliszt és ásványi
szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szu-
perfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: **BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám,** a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők.
Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Szőlőoltványok

legjobb fajokban, legolcsóbban, **két éves**
gyökerük és hiányok pótlására.

Hegyi borok

legolcsóbban kaphatók **SZÉKELYNÉL,**
Gyöngyösön, Urbán-templom. 1654

„AGRARIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetememes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgőnycim: „Agraria” Budapest, Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kítámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

 Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes ta-
lajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a
talaj alapos megmunkálására ter-
jedelmes, szakszerű és minden gazdának
értékes felvilágosításokat nyújt — és
díjmentesen küldetik.

 Egyégyártás terén leg-
első-rangu magyar gyárt-
mány, felülmúlja meg a
legnevezetesebb idegen
gyártmányokat is.

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításon

Grand Prix-vel

— kitüntetett —

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czímem:

Vodicka F.

földbirtokos

Smrztiz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bérmentve!

1658

Ötvös-borok.

Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók

Ötvös Dánielné

bornagykereskedő pinceszéből

Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 511.

Vezérképviselője: A Münchener Pschor és a Pilsener I., Résvény Kőbányai Polgári és Temesvári gyártelep sörözőknek.

Udvari Szállítója:

Ő Felsége a magyar királynak és osztrák császárnak.

Ő Felsége a német császárnak és porosz királynak. 1498

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 135. N.-Küküllőmegye) volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve. 1639

Gazdasági tanintézetet

sikeresen végzett, katona viselt, nőtlen fiatalember, ki egy évig, mint gyakor nok volt alkalmazva, a gazdaság minden ágában kellő jártassággal bír, azonnali belégésre gyakor nok vagy segéd-tisztai állást keres.

Czímem: 1656

a kiadóhivatalban.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603. Cheque számla: a Magy. leszámit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a te-lekkönyvi kivonat és kataszteri bírtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre. értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gőzszéplő-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egyetemes acél-ékeket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészgépi berendezéseket. Szecskaválókat, Répaválókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, tejtelepek, csu-kor-, szesz- és keményítő-gyárak be- rendezése, Műtrágya, erőtakarmanyok Derby-melassa, zsák, ponyva stb. stb

1451

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés) a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket! Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk.

1018.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-utczában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezetékek, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. o. 11—1-ig és d. u. 4—6-ig az E. G. E. titkári Irodájában Kolozsvártt, Petőfi u. 7. sz. I e. balra.

1596